

Stajın Doğum Borçlanmasına Etkisi

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

Sirküler No: 794

Tarih: 04.05.2023

Kısa Cevap

Evet. Staj döneminde yalnız kısa vadeli sigorta kolları primi ödendiğinden staj başlangıcı sigortalılık başlangıcı sayılmaz; ancak SGK 16.09.2010 tarihinden itibaren doğum borçlanması için kısa vadeli sigorta kolları yönünden başlangıcı olanları da kabul ettiğinden staj başlangıcı doğum borçlanması için yeterlidir. Staj başlangıcından sonraki doğumlar (en fazla 3 çocuk, her biri için 2 yıl) borçlanılabilir; sigortalılığı kısa vadeli primle başlayan kadın sigortalıda sigortalılık başlangıcı, uzun vadeli primin ilk bildirildiği tarihten borçlanılan süre kadar geriye çekilir.

Sistemin Esası: Uzun ve Kısa Vadeli Sigorta Kolları

Sosyal güvenlik sistemimiz temel ve genel olarak kişilerin **emekliliği** üzerine kuruludur. Emeklilik için de sistemde olan sigortalıların uzun vadeli sigorta kolları dediğimiz malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına genelde işverenleri aracılığıyla prim ödenmesi şarttır.

Bazı durumlarda ve bazı sigortalılarda sadece kısa vadeli sigorta kolları dediğimiz iş kazası, meslek hastalığı, hastalık ve analık sigortalarına prim ödenmektedir. Buna örnek olarak staja tabi tutulan öğrencileri gösterebiliriz.

Staj gören, görmüş veya görecek olan öğrenciler hakkında emeklilik primi kesilmediği için, **staj başlangıcı “sigortalılık başlangıcı” olarak kabul görmemektedir.**

Sorun: Staj Sonrası Doğumlar

Staj başlangıcı olan kadın sigortalıların staj başlangıcından sonra meydana gelen doğumlar için doğum borçlanması yapılması mümkün mü değil mi? sorusunun cevabı özellikle EYT'nin yasalaşacağı bu günlerde prim ödeme gün sayısı eksiği olanlar için çok önemli olacaktır.

SGK Uygulaması

Doğum borçlanması yapılabilmesi için öncelikli şart; kadın sigortalının doğumdan önce **“gerek yürürlükte bulunan 5510 sayılı Kanun gerekse de mülga sosyal güvenlik kanunlarına göre tescil edilmiş ve adına uzun vadeli sigorta kollarına tabi prim bildirilmiş/tahakkuk etmiş olmasıdır”**. Bu şart 2008 yılından 2010 yılına kadar geçerli iken, 16.09.2010 tarihinde SGK uygulama değişikliği yaparak doğumdan önce uzun vadeli sigorta kolları yönünden başlangıcı olmayanlar için **kısa vadeli sigorta kollarına yönünden başlangıcı olanları da** ilave etmiş, başka bir ifade ile SGK kadın sigortalıların bir nevi lehine yumuşatarak **staj başlangıcını da doğum borçlanması için yeterli kabul etmiştir**.

Sonuç ve Örnek

Sonuç olarak, bir kadın sigortalının en fazla 3 çocukla sınırlı olmak ve her bir çocuk için 2 yıl toplamda $3 \times 2 = 6$ yıl doğumdan sonraki sürelerin borçlanmasında, doğum olaylarının ilk sigortalılık başlangıcı tarihinden sonra meydana gelmesi şartıyla, **bu başlangıçta sadece emeklilik primi ödenmiş sigortalılık değil iş kazası primi ödenmiş sigortalılık da esas alınmaktadır**. Dolayısıyla, kadın sigortalının staj başlangıcından sonraki sürelerde meydana gelen doğum olayları borçlanma kapsamında değerlendirilecek ve borçlanılan süre prim ödeme gün sayısına ilave edilecektir.

Ayrıca; sigortalılığı **ilk defa kısa vade sigorta kollarına tabi prim bildirilerek** başlayan kadın sigortalıların bu tarihten sonra doğum borçlanması yapması halinde sigortalılık başlangıç tarihi uzun vade primi bildirilen tarihten geriye doğru gidilerek tespit edilir. **Örneğin;** X kadın sigortalısı ilk defa 01.04.1997 tarihinde stajyer öğrenci olarak çalışmaya başlamış, adına iş kazası ve meslek hastalığı primi bildirilmiş, 01.02.1999 tarihinde ise doğum yapmıştır. Bu sigortalı 01.04.2001 tarihinde ilk defa emeklilik primi ödenecek şekilde bir mali müşavir ofisinde temizlikçi olarak çalışmaya başlamıştır. X sigortalısı doğumdan sonraki 2 yıllık süreyi borçlanırsa sigortalılık süresi başlangıcı 01.04.2001 tarihinden geriye doğru 2 yıllık borçlanılan süre kadar 01.04.1999 tarihine çekilecek ve prim gün sayısına 720 gün ilave edilecektir.

Sık Sorulan Sorular

Staj başlangıcı sigortalılık başlangıcı sayılır mı?

Hayır. Stajyerler için yalnız kısa vadeli sigorta kolları (iş kazası, meslek hastalığı, hastalık, analık) primi ödendiğinden staj başlangıcı sigortalılık başlangıcı olarak kabul edilmez.

Stajdan sonra yapılan doğum borçlanılabilir mi?

Evet. SGK 16.09.2010 tarihinden itibaren kısa vadeli sigorta kolları yönünden başlangıcı olanları da kabul ettiğinden, staj başlangıcından sonraki doğumlar borçlanma kapsamındadır ve borçlanılan süre prim ödeme gün sayısına eklenir.

En fazla kaç çocuk ve ne kadar süre borçlanılabilir?

En fazla 3 çocuk için, her biri için 2 yıl olmak üzere toplam 6 yıl; doğumların ilk sigortalılık başlangıcından sonra gerçekleşmiş olması gerekir.

Borçlanma sigortalılık başlangıcını geriye çeker mi?

Sigortalılığı ilk defa kısa vadeli primle başlayan kadın sigortalıda evet: uzun vadeli primin ilk bildirildiği tarihten borçlanılan süre kadar geriye gidilir. Örnekte 01.04.2001 tarihi, 2 yıllık borçlanmayla 01.04.1999'a çekilmiş ve 720 gün eklenmiştir.

Resmî Kaynaklar

- 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu
- SGK'nın 16.09.2010 tarihli doğum borçlanması uygulama değişikliği

Bu sirküler genel bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Somut uygulama öncesinde ilgili resmî kaynakların güncel hâli ve şirketin özel koşulları ayrıca değerlendirilmelidir.

PROZON'DAN

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/stajin-dogum-borclanmasina-etkisi/> adresindeki sirkülerden 21.09.2026 12:53 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net